

Rapportering av Netportgranskning

Karlshamns kommun

Kommunrevisionen

Netport kostnader

Bakgrund

Revisorerna har tagit del av information kring Karlshamns kommuns betalning av fakturor från Netport Science Park AB på knappt 11 mnkr (inkl moms) under perioden 2019 till 2020. Revisorerna har efter mottagande av informationen formulerat ett antal frågor och bitt EY utreda nedanstående revisionsfrågor.

Frågeställningar

- ▶ Har attestanter följt aktuell attestordningen?
- ▶ Vilka underlag finns till fakturorna?
- ▶ Är det utrett om tjänsteköpen från Netport uppfyller regelverket i LOU?

Granskningen avser kommunstyrelsen

Metod

Stickprov har tagits på följande kostnader: Driftsbidraget (2,2 mkr), Omkostnader näringslivsutveckling (7 mkr), Internationellt arbete (1,2 mkr), Kommunikatör (0,2 mkr) och diverse kostnader (0,375 mkr). Sammanlagt uppgår dessa kostnader till ≈11 mkr. Fakturorna framgår av sammanställning på sidorna 4-6

Revisionskriterium

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 3 kap 9§ (LKBR)

I förekommande fall ska verifikation även innehålla upplysning och handlingar eller andra uppgifter som har legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var dess finns tillgängliga.

Attestordning gällande from 2019-01-01

Kommundirektör är beslutattestant avseende fakturor från Netport/Högskola och kommunstyrelsen ordförande är ersättare. Inom näringslivsenheten är näringslivschefen beslutsattestant för marknadsföring och näringslivsbefrämjande åtgärder. Ersättare är kommundirektör.

Attestordning from 2020-01-01

I attestordningen gällande from 2020-01-01 har funktionerna bytts ut mot namnen på beslutsattestanterna, vilket betyder att Daniel Wäppling är beslutsattestant för Netport/Högskola och Per-Ola Mattsson är ersättare. Gällande näringslivsenheten är Mattias Wijk beslutsattestant och Daniel Wäppling är ersättare.

Attestordning 2020-09-01

Inga förändringar gällande attesträtt för Netport/Högskola jämfört med attestordning from 2020-02-01. När det gäller näringslivsenheten är Nina Andersson beslutsattestant och Daniel Wäppling är ersättare.

Revisionskriterium

Riktlinjer för attest med tillämpningsanvisningar, fastställd av KS 2014-08-0, §175, reviderad 2018-12-04, §292

Riktlinjerna gäller för ekonomiska transaktioner som bokförs i kommunens bokföringssystem enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning. I beslutsattesten ska kontroll göras mot underlag eller beställning. I riktlinjerna anges övre beloppsgräns, vilken är 6 mnkr för kommunstyrelsens ordförande, 3 mnkr för kommundirektör och 3 mnkr för förvaltningschef.

Under §6 framhålls att jäv inte får förekomma. För bedömning om jäv föreligger ska försiktighetsprincipen tillämpas. En jävssituation bedöms föreligga i bolag och föreningar där den anställde eller till denne närstående personer har ägarintressen eller ingår i ledningen eller att beslutsattestanten själv är förknippad med transaktionen.

Kommunens representanter i Netport Science Park AB och Netport Karlshamn Ideell Förening

Netport Science Park AB ägs av Netport Karlshamn Ideell Förening. I aktiebolaget är kommunstyrelsens ordförande tillika styrelseordförande och kommunens kommundirektör är ledamot i styrelsen liksom samhällsbyggnadschefen. Personerna ifråga är huvudmän i den ideella föreningen tillsammans med sex andra ledamöter. Huvudmannskapet innebär att kommunen har ett betydande inflytande i Netport Karlshamn Ideell Förening.

Granskning

Vi har efterfrågat fakturorna och fakturaunderlagen med tillhörande attester. Utifrån erhållen attestordning och riktlinjer för attest har vi kunnat granska huruvida individerna, utifrån sin befattningar har rätt att attestera dessa fakturor. Nedan redovisas sammanställningen med kommentarer. Beloppen är, i de fall det förekommer, inklusive moms.

EY avstämning - Vad avses?	Faktura inkommen Vid tomt fält i.u.	EY avstämning - Belopp ink moms	Underlag	EY avstämning - Attest	Befattning	Rätt att attestera enligt riktlinjerna för attest?	Rätt enligt riktlinjer jäv	Rätt att attestera enligt attestordning?	Finns underlag	Kommentarer
Omkostnad fr näringslivsutveckling Jan- Juni 2019 - NetPort Science Park AB		1 750 000,00	KF §142 2004-11-01, Verksamhetsplan och internbudget för 2020 -2022	DW (Daniel Wäppling)	Kommundirektör	OK	Ja	OK	*) Ja	Momspliktigt?
Partneravtal Sveriges innovationsföretag 2019		187 500,00	Verksamhetsplan och internbudget för 2020 -2022	DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	**)	
Creative Coast Festival 2019		62 500,00	Verksamhetsplan och internbudget för 2020 -2022	DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	**)	
Medfinansiering i Gilla Karlshamn 2019		125 000,00	KS §108, 2019-03-26	DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	Ja	

*) Enligt KF §142 2004-11-01 har kommunen beslutat att godkänna bildandet av ideell förening och anvisa 1,8 + 0,3 mnkr för finansiering av verksamheten för 2005. I kommunstyrelsens "Verksamhetsplan och internbudget för 2020 -2022" finns 46,8 mnkr avsatt under "Kommunledningsförvaltningens bidrag förbund och högskola". Netport finns med under rubriken tillsammans med Räddningstjänsten Västra Blekinge och Miljöförbund. I och med att medlen finns destinerade under kommunledningsförvaltningen har det enligt kommundirektören varit naturligt att attesträtten ligger på kommundirektören.

***) Enligt kommundirektören fanns avsatta medel för genomförande av Sveriges Innovationsriksdag med under rubriken "Kommunledningsförvaltningens bidrag förbund och högskola" i internbudget för kommunstyrelsen. Beloppet dock ej specificerat i underlagen. Gällande poliska beslut hänvisas till KS §154, 2013-06-18 "Ansökan om medfinansiering för projektet "Sveriges bästa livsklimat"". Medlen har slussats till Blue Science Park (Karlshamn) via Netport. Faktura från Blue Science Park redovisas. Enligt kommundirektören gäller motsvarande förutsättningar för Creative Coast Festival.

Granskning

EY avstämning - Vad avses?	Faktura inkommen	EY avstämning - Belopp ink moms	Underlag	EY avstämning - Attest	Befattning	Rätt att attestera enligt riktlinjerna för attest?	Rätt enligt riktlinjer jäv	Rätt att attestera enligt attestordning?	Finns underlag	Kommentarer
Omkostnad fr näringslivsutveckling Juli-dec 2019 - NetPort Science Park AB		1 750 000,00		DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	*) Ja	Momspliktigt?
Internationellt arbete juli 2019		21 250,00		POM (Per Ola Mattson)	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete augusti 2019		79 164,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Driftsbidrag 2019 till NetPort Science Park AB (utan moms) Aktieägartillskott		2 200 000	KS 2019-09-10 §214	DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	Ja	Hur hanterats i kommunen? Är det en driftskostnad eller finansiell kostnad?
Kommunikatör XX (Oktober månad)	2019-11-15	42 653,00	Enl avtal 2019-10-01	MW (Mattias Wijk)	Etableringschef	OK Bytt tjänst under perioden.	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Internationellt arbete sept 2019		132 096,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete okt 2019		106 547,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Kommunikatör XX (November månad)	2019-12-12	36 627,00	Enl avtal 2019-10-01	MW	Etableringschef	OK	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Internationellt arbete dec 2019		110 882,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete nov 2019		95 643,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?

***) Avsiktsförklaring med vänort finns, där det anges att administrativt kontor utgörs av Netport Sciece Park. Inget avtal mellan kommunen och Netport föreligger avseende tjänsten. Uppgift saknas mao för tidsperiod, tjänstens innehåll och kostnad. Utbetalat under perioden 1,1 mnkr inkl moms.

Granskning

EY avstämning - Vad avses?	Faktura inkommen	EY avstämning - Belopp ink moms	Underlag	EY avstämning - Attest	Befattning	Rätt att attestera enligt riktlinjerna för attest?	Rätt enligt riktlinjer jäv	Rätt att attestera enligt attestordning?	Finns underlag	Kommentarer
Omkostnader för näringslivsutveckling för NetScience Park AB År 2020.		3 500 000,00		DW	Kommundirektör	OK	Ja	OK	*) Ja	Momspliktigt?
Kommunikatör XX (December månad)	2020-01-10	25 353,00	Enl avtal 2019-10-01	MW	Etableringschef	OK	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Kommunikatör XX (Januari månad)	2020-02-11	31 379,00	Enl avtal 2019-10-01	MW	Etableringschef	OK	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Internationellt arbete Januari 2020		114 007,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete Februari 2020		52 917,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Kommunikatör XX (Februari månad)	2020-03-04	29 629,00	Enl avtal 2019-10-01	MW	Etableringschef	OK	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Kommunikatör XX (Mars månad)	2020-04-14	35 849,00	Enl avtal 2019-10-01	MW	Etableringschef	OK	Ja	OK	Ja	Upphandling?
Internationellt arbete mars 2020		103 114,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete april 2020		107 723,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete maj 2020		102 328,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete juni 2020		38 514,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete juli 2020		17 132,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?
Internationellt arbete augusti 2020		72 746,00		POM	Kommunalråd	OK	Olämpligt	OK	***) Nej	Upphandling?

Granskning

I ekonomisystemet saknas, förutom i ett fall, tillfredsställande och stödjande underlag som styrker transaktionen. Förklaringar till dessa transaktioner har efterfrågats varefter förklaringar och underlag efterhand har redovisats. Denna information har varit behjälplig för förståelsen av kostnaderna, men har inte kunnat styrka samtliga utbetalningar. Nedanstående är sammanfattning av de skriftliga kommentarer som lämnats av attestanterna.

Per-Ola Mattsson, kommunstyrelsens ordförande

Samtliga poster är ersättning för en person inom Netports organisation som arbetat åt Karlshamns Kommun med kommunens internationella arbete för ett projekt med ungdomar från 4-6 länder i Europa. Netport har samordnat arbetet, då kommunen inte hade egna resurser för utvecklingsarbete. Under våren 2020 avvecklades stödet från Netport och kommunen hanterade det fortsatta samarbetet inom befintlig verksamhet.

Daniel Wäppling, kommundirektör

I samband med starten av Scienceparkmiljön beslöt kommunen att vara huvudfinansiär för grundbemanningen och ett stort antal ärenden rörande Sciencepark har hanterats i KF, KS och även i någon nämnd och bolagsstyrelse under årens lopp. Driftsbidraget är idag budgeterat till drygt 2.6 mkr per år och medlen finns under KS med uppdrag till kommundirektören att hantera utbetalningen. Utbetalningarna sker utifrån ett politiskt beslut. Bidraget betraktas inte som upphandling av tjänster. Attesten bedöms vara formalia i förhållande till det politiska beslutet.

Granskning

Genom beslut i KF har Netport tillförts kapital för att förhindra en avveckling av verksamheten med 2,6 mnkr per år och 2,2 mnkr i engångsbetalning.

Gilla Karlshamn är ett samarbete mellan näringsliv och kommun där kommunen (efter politiska beslut) 2013 beslutade att medfinansiera under ett antal år fram till 2019. Fr.o.m. 2020 är det helt näringslivsfinansierat. NetPort har varit värd för projektet och hanterat ekonomin och den anställda personalen. Motsvarande organisering har gällt Creative Coast Festival och Innovationsriksdagen, där NetPort hanterat ekonomi och administration. Arrangemangen har skett i samarbete med och med stöd av andra kommuner, regionen, statliga myndigheter, BTH och EU-medel.

Mattias Wijk. Etableringschef

Fakturorna avser en köpt kommunikatörstjänst från Netport.

Noteringar och slutsatser

Fakturaunderlag

Det saknas genomgående fakturaunderlag (specifikationer) till fakturor i ekonomisystemet. Till utbetalningen avseende Driftsbidrag/ägartillskott på 2,2 mkr finns hänvisning till beslut i kommunstyrelsen redovisat i ekonomisystemet och betraktas som ett ägartillskott.

I de skriftliga svaren från kommundirektören framgår att kommunens betalningar avseende "Omkostnad fr näringslivsutveckling" inte avser köp av tjänst. Istället avser detta driftsbidrag, som grundar sig på ett antal olika beslut med lång tradition tillbaka. Som stöd för utbetalning redovisas beslut i fullmäktige från 2004 och kommunstyrelsens internbudget. Det finns också utbetalningarna där kommunen är medfinansier via Netport i olika projekt. Dessa ska också enligt kommundirektören ingå i kommunstyrelsens internbudget. Underlag för utbetalning till Gilla Karlshamn finns via enskilt beslut i kommunstyrelsen.

Till inköpen av kommunikationstjänst finns hänvisning till avtal från 2019-10-01.

När det gäller ersättning för internationellt arbete redovisas inga underlag som styrker utbetalningarna avseende tidsperiod och belopp.

Bedömning

Utifrån Lag om kommunal bokföring och redovisning, samt att underlag är ett centralt moment i den interna kontrollen gör vi bedömningen att specifikationer eller tydliga hänvisningar till beslut ska finnas med i anslutning till fakturorna. Mot bakgrund av att attestanter är styrelseledamöter och huvudmän i Netport aktiebolag och ideell förening blir det extra angeläget att underlag för beslut och utanordning föreligger.

Noteringar och slutsatser

Attest

Bedömning

Enligt attestinstruktionen och delegationsordning har kommunalrådet och kommundirektören attestträtt på fakturor från Netport. Såvida det inte finns tydliga underlag som styrker betalningen bedömer vi det som direkt olämpligt ur ett jävsperspektiv, då personerna ifråga är ledamöter i aktiebolaget. Jävsfrågan behöver initieras i samband med att attestordningen tas fram. Kommunens egna attestinstruktion förordar försiktighetsprincipen och exemplifierar med att jävsförhållande föreligger om anställd innehar ledande ställning hos motparten.

Upphandling - kvarstående fråga

Denna rapport omfattar inte granskning av huruvida kommunen följer LOU i förhållande till Netport. Det framgår inte om inköp av tjänsten som kommunikatör har blivit upphandlad enligt LOU eller kommunens riktlinjer för direktupphandling. Vi bedömer att kommunen bör, såvida detta inte är gjort, utreda och tydliggöra i vilka projekt som upphandlingslagstiftningen påverkar affärsrelationen mellan kommunen och Netport utifrån de sk Tecal-reglerna.

Noteringar och slutsatser

Ägartillskott och moms - kvarstående fråga

Kommunen bör utreda om det ska vara moms på fakturor gällande driftsbidrag, då det kan föreligga osäkerhet om huruvida Netport utför en motprestation för kommunens räkning i förhållande till beloppet. Momsfrågan kan var aktuell även då kommunen är medfinansierare i olika projekt. Det sk driftsbidraget på 2,2 mnkr ska benämnas som kapitaltillskott, då kommunen inte är aktieägare i bolaget, utan den ideella föreningen är ägare.

Rekommendationer

- Ta fram rutin för att underlag ska finnas tillgängliga i anslutning till fakturan eller med tydlig hänvisning till beslut eller handling.
- Jävsproblematik i enlighet med kommunens riktlinjer måste beaktas i samband att attestordning beslutas.
- Säkerställa och förebygga att det inte förekommer jävsituationer och olämpliga beslutsattestanter inom kommunens verksamhet.
- Utreda om upphandling kan ske utan konkurrensutsättning mellan kommunen och Netport.
- Utreda momsfrågan avseende vid driftsbidrag till Netport.

Karlshamn 2021-12-03

Daniel Lantz

Lars Eriksson

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Om EY

EY är ett världsledande företag inom revision, redovisning, skatt, transaktioner och affärsrådgivning. Våra tjänster och insikter hjälper till att skapa förtroende och hållbar tillväxt på finansmarknader och i ekonomier världen över. För att hålla våra löften till våra intressenter utvecklar vi ledare och medarbetare som arbetar i team över gränserna. Vi vill att allt vi gör ska bidra till att affärsvärlden och arbetslivet fungerar bättre - för våra medarbetare, våra kunder och de samhällen vi verkar i.

EY refererar till den globala organisationen samt kan avse en eller flera medlemsföretag i Ernst & Young Global Limited. Varje medlemsföretag utgör en egen juridisk person.

© 2021 Ernst & Young AB.
All Rights Reserved.

ey.com/se

